

УЧИТЕЉСКИ ФАКУЛТЕТ
БЕОГРАД

Име и презиме _____

Број индекса _____

Број мобилног телефона _____

Изборни предмети у четвртој години студија

Студијски програм за образовање учитеља

школска 2016/17. година

Изборни методички курс I

- Теорија књижевности у разредној настави*
- Методика дикције и реторике
- Основе реторике – методички аспект
- Стваралачке активности у настави српског језика и књижевности
- Буквари и настава почетног читања и писања (на румунском језику)**

Изборни методички курс II

- Проблемски задаци у почетној настави математике
- Уџбеник математике – основна књига за учење
- Млади јунак у савременом српском роману за децу – методички аспект
- Методика информатичког образовања
- Деца у улози чувара природе

Изборни методички курс III

- Интегративна настава
- Активности у природи
- Рад са деџим инструментима
- Савремене форме визуелно-графичке презентације
- Сценска уметност – методички аспект
- Хор IV

* Предмет се реализује и у Наставном одељењу у Новом Пазару

** Предмет се реализује у Наставном одељењу у Вршцу

По наставном плану Факултета, студенти четврте године бирају један изборни предмет, из наведене области (*Методички курсеви I, II и III*). Заокружите, на основу предложеног програма, два предмета који желите да слушате у седмом семестру, означавајући их по степену важности бројевима 1 и 2.

Изборни методички курс I

■ ТЕОРИЈА КЊИЖЕВНОСТИ У РАЗРЕДНОЈ НАСТАВИ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Валерија Јанићијевић

Садржај предмета: Појам и заснивање иманентне методике. Методика наставе књижевности и теорија књижевности. Статус теорије књижевности у школским програмима: стилистика, версификација и књижевни жанрови у школским програмима. Књижевнотеоријски и функционални појмови. Образовни стандарди и теорија књижевности. Методички апарат у читанкама и теорија књижевности.

Циљ предмета: Развијање свести код студената о месту и улози теорије књижевности у настави српског језика у млађим разредима основне школе. Значај књижевне терминологије, и теорије књижевности у целини, изузетно је велики јер без ових знања не може у потпуности да се разуме књижевно дело, односно не може бити добре наставе књижевности. Тек наставници који изграде овакву свест могу да јачају књижевну самосвест код ученика

Литература:

- **Јанићијевић 2015:** Валерија Јанићијевић, *Настава теорије књижевности у млађим разредима основне школе* (у штампи).
- **Поповић 2001:** Богдан Поповић, *Књижевна теорија и естетика*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства. („О васпитању укуса“, „Теорија реда-по-ред“, стр. 21–48, 49–76.)
- **Тартаља 1984:** Иво Тартаља, „Увођење у књижевност – као проблем, опет нов“, у: *Како предавати књижевност. Теоријске основе наставе*. Александар Јовановић (прир.). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, стр. 77–89.
- **Стојановић 1984:** Драган Стојановић. „Дијалог у настави књижевности“, у: *Како предавати књижевност. Теоријске основе наставе*. Александар Јовановић (прир.). Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, стр. 160–169.
- **Живковић 1995:** Драгиша Живковић, *Теорија књижевности*. Београд: Завод за уџбенике, или: **Солар 2005:** Миливој Солар, *Теорија књижевности*. Загреб: Школска књига, или: **Тартаља 2003:** Иво Тартаља, *Теорија књижевности*. Београд: Завод за уџбенике.

МЕТОДИКА ДИКЦИЈЕ И РЕТОРИКЕ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Вељко Брборић

Циљ предмета: Поправљање знања из дикције и реторике и поправљање културе говора.

Садржај предмета: Настава *Методике дикције и реторике* треба да омогући студентима, будућим наставницима, да стекну нова и ваљано користе већ стечена знања из дикције и реторике. Предмет ће омогућити студентима да коригују грешке у говору и писању и да још боље схвате значај језика у комуникацији.

Студенти ће додатно обрађивати све битне елементе културе говора, дикције и реторике (говорни апарат, дисање, гласовни систем српског књижевног језика, српски књижевни акценат, акценатске целине, реченичнау интонацију; правилност, логичност и јасност, сликовито излагање и изражавање, стил и његове особине.

Значај беседништва за општу културу и за наставнички позив. Комуникација, информација и језик. Култура говора и стилистика. Појам и елементи реторике. Говорник: гест мимика и кретање; аудиторјум и његове врсте; страх и трема; Основне врсте говора, припрема за држање говора.

Литература:

- **СЈП 2004:** Павле Ивић, Иван Клајн, Митар Пешикан и Бранислав Брборић, *Српски језички приручник*. Београд: Београдска књига.
- **Цветановић 2000:** Владимир Цветановић, *Основе културе говора и реторике*, Београд: Војноиздавачки завод.
- **Шипка 2008:** Милан Шипка, *Култура говора*. Нови Сад: Прометеј.

ОСНОВЕ РЕТОРИКЕ – МЕТОДИЧКИ АСПЕКТ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 4 ■ Полагање испита: усмено, семинарски рад ■ Статус: изборни ■ проф. др Војислав Јелић

Циљ предмета: Упознавање студената са основама античке реторике и њеном структуром и реторским стилем. Тумачење најпознатијих текстова о античком говорништву.

Садржај предмета: Настава реторике у античким школама, појам реторике и њене дефиниције, реторика као наставни предмет у српско-латинским школама, приручници за реторику и њихов историјат, припремне вежбе за беседнике – прогимназмата, басна и прича о животињама, наравоученија као теме за писмене саставе, хрија и њен историјски развој, како се пишу огледи, расправе и писмени састави, како се одређују наративне целине у књижевном делу, приповедање и опис, похвала и куђење као обрасци за есеј.

Литература:

- **Афтоније 1997:** Афтоније, *ПРОГΥΜΝΑΣΜΑΤΑ ретора Афтонија (припремне вежбе за беседнике)*. Предео Војислав Јелић. Нови Сад: Матица српска; Београд: САНУ.
- **Јелић 2001:** Војислав Јелић, *Античка и српска реторика*. Београд: Чигоја штампа.
- **Нушић 1934:** Бранислав Ћ. Нушић, *Реторика*. Београд: Геца Кон.

СТВАРАЛАЧКЕ АКТИВНОСТИ У НАСТАВИ СРПСКОГ ЈЕЗИКА И КЊИЖЕВНОСТИ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 4 ■ Полагање испита: усмено и писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Зона В. Мркаљ

Циљ предмета: Стваралачке активности у настави српског језика и књижевности, намењеној млађим разредима основне школе, добијају свој пуни смисао тек након обраде наставних јединица из предмета *српски језик*. Не односе се на поигравање наставним садржајима, већ на утврђивање и вежбање стечених знања, чиме се додатно јачају способности и вештине ученика различитих могућности. Оне се тичу све четири значајне подобласти у учењу матерњег језика: читања, писања, језика и књижевности. Подстицање ученика на разноврсне видове стваралачких активности иницира досезање виших функционалних циљева наставе, то јест оспособљавање ученика за стварни живот и практично поступање и сналажење.

Садржај предмета: Током овог курса студенти ће научити како да код ученика развијају вештину читања познатог и непознатог текста с разумевањем; на који начин је пожељно да делују да би се ослободили за јавни наступ и да би ту способност пренели на своје ђаке; које су све могућности осмишљавања различитих игара којима се утврђује научено градиво из граматике, правописа, ортоепије и књижевности; како помоћи ученику да научи да напише добар састав или га подстаћи на самостално писмено стваралаштво; које све компетенције треба да стекне предшколац и ђак од првог до четвртог разреда кад је реч о култури усменог изражавања (причање на задату тему, изражајно и интерпретативно читање итд.) и како се, у том смислу, у свакодневни рад укључује диференцирана настава; у којој мери остале уметности и њихово познавање, на нивоу доступном млађим основношколцима, доприносе бољем разумевању књижевних и осталих типова текстова; како настају драматизације; зашто је важно функционално повезивање наставних садржаја унутар предмета као и корелације са другим предметима итд. У склопу курса разматраће се и документ *Образовни стандарди за крај прве фазе обавезног образовања* и његова примена у настави *српског језика*.

Настава на овом курсу подразумева активно учешће студената у разматрању питања покренутих на часовима, израду једне предиспитне вежбе и завршни тест који се пре свега темељи на познавању предмета Методика наставе српског језика и књижевности.

Попис појединачних тема (по часовима), радни материјал, предлоге за предиспитну вежбу, као и избор из литературе студенти ће добити након првог часа овог изборног курса.

Литература:

- **Милатовић 2011:** Вук Милатовић,. *Методика наставе српског језика и књижевности у разредној настави*. Београд: Учитељски факултет.
- **Мркаљ 2008:** Зона Мркаљ: *Наставна теорија и пракса 1*. Београд: Klett.
- **Николић 1983:** Милија Николић, *Настава писмености*. Београд: Научна књига.

■ БУКВАРИ И НАСТАВА ПОЧЕТНОГ ЧИТАЊА И ПИСАЊА (НА РУМУНСКОМ ЈЕЗИКУ)* (предмет се реализује у Вршцу)

**■ Семестар: 7 ■ Фонд часова: ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено и усмено ■ Статус: изборни
■ доц. др Маринел Негру**

Циљ предмета: Оспособити студенте да анализирају и процењују букваре у функцији наставе почетног читања и писања у млађим разредима основне школе на румунском језику као матерњем језику код нас.

Исход предмета: Упознати студенте са историјом и садржином буквара у млађим разредима основне школе.

Садржај предмета

Теоријска настава

I Историја букварске наставе (Концепт букварске наставе кроз историју. Преглед метода почетног читања и писања у историји букварске наставе. Историјски преглед поступака обраде слова у букварима.); II Историја румунских буквара (Први штампани румунски буквар. Школа у Брашову. Буквари Јона Креанге. Румунски буквари између два светска рата. Буквари Траила Спариосу.); III Методички аспекти савременог буквара (Букварска продукција на румунском језику у Војводини, Р. Србији у последњој деценији. Буквар Брандуше Жујка. Поступци и начини обраде слова у савременим букварима. Обрада појмова реченица, реч и глас. Постбукварски период или мала читанка.).

Практична настава

Вежбе прате проблемска питања предвиђена предавањима и заокружују наставу овог студијског предмета. На вежбама се користе семинарски радови, анкете и други видови стваралачког рада студената.

Основна литература:

1. Berca, Ion (1971). *Metodica predării limbii române*. București: Editura Didactică și Pedagogică;
2. Ilica, Anton (1999). „Învățarea comunicării în perioada achizițiilor fundamentale”. *Îndrumări metodice*, vol.I. Arad: Editura „Multimedia”;
3. Popescu-Mihăiești, Alexandru (1994). *Probleme psihopedagogice ale învățării citit-scrisului, în Învățământul primar*. București: Editura „Publistar”, nr.4.

Допунска литература:

1. Spăriosu, Trăilă (1986). *Abecedar*. Novi Sad: Institutul pentru editarea manualelor;
2. Juică, Brândusa (2005). *În lumea literelor*. Caiet de lucru la Abecedar. Београд: Завод за уџбенике;
3. Juică, Brândusa (2012). *Abecedar*. Београд: Завод за уџбенике.

Изборни методички курс II

■ ПРОБЛЕМСКИ ЗАДАЦИ У ПОЧЕТНОЈ НАСТАВИ МАТЕМАТИКЕ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■
Смер: Образовање учитеља ■ доц. др Маријана Зељић

Циљ предмета је стицање знања о методама и начинима решавања проблемских задатака, функцији и значају моделовања (представљања) математичких односа у задацима, нивоима разумевања процеса решавања задатака од страна ученика млађих разреда основне школе. Док неки модели решавања математичких задатака претпостављају директан скок са текста задатка на математички модел решења, савремени модели наглашавају важност коришћења различитих нивоа репрезентације проблема. Модел може имати различите облике: од вербалног описа задатих услова до њиховог бележења симболима или путем графичког представљања.

Садржај предмета чини истраживање начина на које ученици могу да моделују проблемске задатке, што води дубљем разумевању структуре и поступка решавања проблема. Посебан акценат, у оквиру предмета, биће истраживање метода које учитељ може да разуме и предвиди грешке (и потешкоће) ученика, осмисли начине који помажу ученицима у процесу решавања проблема. Ако учитељ познаје различите аспекте разумевања и решавања проблемских задатака од стране ученика, то му може помоћи да разуме и предвиди грешке и потешкоће ученика. Садржај се реализује кроз решавање и анализу поступка решавања проблемских задатака за ученике у почетној настави.

Литература:

- Дејић, М., Егерић, М. (2007). Методика наставе математике. Учитељски факултет у Београду, 246–255.
- Марјановић М., Латковић, М. (2002). Математика– Збирка задатака са решењима за четврти разред основне школе, Београд: Завод за уџбенике и наставна средства, 1–50.
- Gravemeijer, K., Lehrer, R., Van Oers, B., Verschaffel, L., (Eds.). (2003). Symbolizing, modelling and tool use in mathematics education (105–130). Dordrecht, The Netherlands: Kluwer Academic Publishers.
- Novotná, J., Rogers, L. (2003). Word Problems: A Framework for Understanding, In Rogers, L. and Novotná, J. (Eds.). Analysis and Teaching Classroom Contexts. Effective Learning and Teaching of Mathematics from Primary to Secondary School (79–96). Bologna: Pitagora Editrice.
- Обрадовић, Д., Зељић М. (2015). Методе и стратегије решавања текстуалних задатака у почетној настави математике. Иновације у настави, XXVIII, бр. 1, стр. 69 – 81.

■ УЏБЕНИК МАТЕМАТИКЕ – ОСНОВНА КЊИГА ЗА УЧЕЊЕ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■
Смер: Образовање учитеља ■ доц. др Оливера Ђокић

Циљ предмета: Упознавање уџбеника математике и стицање основних вештина његовог коришћења у почетној настави.

Садржај предмета: *Теоријска настава* Сагледавање уџбеника математике кроз следеће компоненте: усаглашеност према Наставном програму; структура програмских садржаја и логички след тема; структура тема уџбеника; мање целине (уџбеничке јединице); садржај уџбеничких јединица; методика излагања; задаци; (могуће) грешке; слике; радни листови; мотивација за математику; веза са животом и практични проблеми; веза између математике и других предмета; уопштавања (закључци) у уџбенику математике. *Практична настава:* Практични, истраживачки рад студената укључен у часове предавања.

Литература:

- Rezat, S. (2011). Interactions of teachers' and students' use of mathematics textbooks. In G. Gueudet, B. Pepin, & L. Trouche (Eds.), *From Text to 'Lived' Resources. Mathematics Curriculum Materials and Teacher Development* (pp. 231-246). New York: Springer.
- Милинковић, Ј., Ђокић, О. и Дејић, М. (2008). Модел уџбеника као основе активног учења у настави математике. *Иновације у настави*, 21 (1), 70-79. (http://www.uf.bg.ac.rs/wp-content/uploads/2011/04/INOVACIJE_1_08.pdf)
- Ђокић, О. и Дејић, М. (2008). Како учитељ може да изабере уџбеник математике. У М. Егерић (ур.). *Методички аспекти наставе математике*. Јагодина: Педагошки факултет, 31-47. (http://www.pefja.kg.ac.rs/preuzimanje/Zbornici/Naucni%20skupovi/2008/Methodicki_aspekti_nastave_matematike.pdf)
- Glasnović Gracin, D. (2013). Matematički udžbenik kao predmet istraživanja. *Hrvatski časopis za odgoj i obrazovanje*, 16 (3), 211-237. (<http://hrcaak.srce.hr/file/191404>)
- Pepin, B., Haggarty, L., & Keynes, M. (2001). Mathematics textbooks and their use in English, French and German classrooms: a way to understand teaching and learning cultures. *ZDM-International Journal on Mathematics Education*, 33(5), 158-175. (DOI: 10.1007/BF02656616)
- Fan, L., Zhu, Y., & Miao, Z. (2013). Textbook research in mathematics education: Development status and directions. *ZDM-International Journal on Mathematics Education*, 45(5), 633-646. (<http://dx.doi.org/10.1007/s11858-013-0539-x>).

■ МЛАДИ ЈУНАК У САВРЕМЕНОМ СРПСКОМ РОМАНУ ЗА ДЕЦУ – МЕТОДИЧКИ АСПЕКТ

■ Семестар: 7 ■ Фонд часова: 20 – 22 ECTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Јелена Панић Мараш

Циљ предмета: Упознавање студента са променама обликовања јунака у савременом српском роману за децу, присуством елемената медијске културе и оспособљавање за самостални рад на часу српског језика и књижевности. Студенти се кроз истраживачки рад, у форми есеја оспособљавају за тумачење савремених књижевних дела.

Садржај предмета: Појам и одређење књижевног јунака у књижевности за децу; Књижевни јунак у омладинском роману; Књижевни јунак у фантастичном роману; Књижевни јунак у постмодернистичком роману за децу; Типови књижевног јунака у савременом српском роману за децу: усамљено дете, осетљиво дете, сеоско дете у градској средини, предмети као јунаци и људи са друштвене маргине, измештено дете, дечаци и девојчице као носиоци различитог типа дискусура. Анализа и тумачење књижевног јунака у делима Дејана Алексића, Весне Алексић, Игора Коларова, Моме Капоре, Иване Нешић, Милорада Павића, Јасминке Петровић, Уроша Петровића, Градимира Стојковића, Гордане Тимотијевић и других савремених писаца по избору студента.

Литература:

- **Пијановић 2014:** Петар Пијановић, „Култни роман српске цинс-прозе“. *Изавови граничне књижевности*. Београд: Учитељски факултет, 139–161.
- **Опачић 2011:** Зорана Опачић, „Усамљено дете као нови тип јунка у српским романима за децу“. *Детињство*. 37, 3/ 4. Нови Сад: Змајеве дечје игре. 12–20.
- **Пешикан-Љуштановић 2012:** Љиљана Пешикан-Љуштановић, „Фантастични свет Уроша Петровића – између хорора и хумора“. *Госпођи Алисиној десној ноzi*. Нови Сад: Змајеве дечје игре. 113–127.
- **Панић-Мараш 2013:** Јелена Панић-Мараш, „Интермедијални експеримент у роману за децу и остале“. *Детињство*, 40, 2. Нови Сад: Змајеве дечје игре. 12–20.
- **ЕКЈ 2013:** *Енциклопедија књижевних јунака*. Београд: Невен.
- **Мекалум 2013:** Робин Мекалум, „Текстови вишег реда: метафикција и експериментисање текстом“. *Тумачење књижевности за децу*. Београд: Учитељски факултет, 217–237.

Додатна литература:

- **Флакер 1976:** Александар Флакер, *Проза у траперицама*. Загреб: Либер.
- **Николић 1979:** Милија Николић, *Књижевно дело у наставној пракси*. Београд: Научна књига.

■ **МЕТОДИКА ИНФОРМАТИЧКОГ ОБРАЗОВАЊА**

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ проф. др Данимир Мандић, проф. др Мирослава Ристић

Циљ курса/предмета

Настава предмета Методика информатичког образовања треба да омогући студентима овладавање основним знањима везаним за планирање и реализацију наставних садржаја из области информационих технологија и вредновање ученика.

Садржај курса/предмета

Дефинисање појма информатичког образовања. Моделовање садржаја информатике како би био разумљив деци млађих узраста. Креирање припрема и методичко упутство за реализацију наставе у области информационих технологија. Иновације у информатичком образовању. Компаративна анализа модела информатичког образовања у свету и код нас. Усавршавање наставника и стручњака других профила коришћењем WEB подржаних извора информација. Евалуација знања и праћење напредовања ученика у области информатичког образовања. Комбинација традиционалних метода и облика рада са савременим дидактичким медијима. Повратна информација у реалном и у одложеном времену у функцији моделовања диференциране наставе. Интегративна настава у информатичком образовању. Интерактивна настава у информатичком образовању.

Литература:

1. Бранковић, Драго и Мандић, Данимир (2003): *Методика информатичког образовања*, Филозофски факултет, Бања Лука и Медиаграф, Београд
2. www.edu-soft.rs

Облици наставе

Предвиђено је да се садржаји овладају активним учешћема на предавањима и вежбама.

7. Повезаност са другим предметима

Наставни садржаји су повезани са Педагошком информатиком и Образовном технологијом.

8. Вредновање студентских постигнућа

провера знања (укупно 100 поена)

активност у току предавања: 10

семинарски рад: 60

усмени испит: 30

услов за излазак на испит (потребан број поена): 70

■ **ДЕЦА У УЛОЗИ ЧУВАРА ПРИРОДЕ**

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус: изборни ■ доц. др Зорица Веиновић

Циљ предмета:

Оспособљавање студената за планирање и реализацију активности очувања животне средине у раду са децом предшколског и млађег школског узраста (циљеви из области образовања за животну средину и одрживи развој)

Садржај предмета:

1. Образовање за животну средину и образовање за одрживи развој. Основне карактеристике и значај. Кључне компетенције и систем вредности које је потребно развијати код деце. Обавезе (европски и национални оквир), улога и значај васпитача и учитеља у реализацији циљева из ове области у раду са децом.

2. Методички аспекти образовања за животну средину/ одрживи развој. Значај и улога активног учења, савремених модела и облика рада у остваривању циљева из области образовања за животну средину/одрживи развој. Активности/часови *о* природи *у* природи. Холистички приступ у области образовања за животну средину/одрживи развој: карактеристике и значај. Примери активности из области образовања за животну средину/одрживи развој у раду са децом предшколског и млађег школског узраста (у оквиру *Упознавања околине*, односно предмета *Свет око нас/Природа и друштво* и *Чувари природе*): истраживање проблема у животној средини, њихових узрока, последица и могућих решења, као и развијање одрживих (еколошки пожељних) навика кроз игру, пројекте, експерименте и др.

Литература:

1. Зорица Веиновић (2006): *Образовање за одрживи развој и настава природе и друштва, Иновације у настави*, 4, Београд, стр. 67 – 77. (10 страна)
2. Веиновић, З. (2013). *Потрошачки начин живота и проблеми у животној средини у настави природе и друштва*. (Докторска дисертација). Београд: Учитељски факултет Универзитета у Београду, стр. 66-98; 247-272. (57 страна)
3. Вилотијевић, М. И Вилотијевић, Н. (2008). *Иновације у настави*. Врање: Учитељски факултет. (одабрана поглавља, укупно: 45 страна)

Изборни методички курс III

■ ИНТЕГРАТИВНА НАСТАВА (максималан број 25 студената)

Семестар: 7 ■ Фонд часова: 20-22; ECTS 4 ■ Полагање испита: писмено ■ Статус предмета: изборни ■ проф. др Нада Вилотијевић

Садржај предмета: Теоријске основе интеграције знања у школском образовању. Интеграција знања као педагошки проблем. Савремени начин реализације интегрисања знања у наставном процесу. Међупредметне везе као модел интеграције знања.

Организација наставе по моделу међународних веза интеграције знања. Методичке основе интегрисаног часа. Тематско планирање интегрисаних часова. Оцена ефикасности интегрисаних часова. Модели организације интегрисаних часова.

Литература:

- Вилотијевић, Нада (2006). *Интегративна настава природе и друштва*. Београд: Школска књига.
- Вилотијевић, Нада и Младен Вилотијевић (2008). *Иновације у настави*. Врање: Учитељски факултет.
- Сузић Ненад и (2010). *Хрестоматија: иновације и примјена пауер-поинта у настави*. Бања Лука: Графомарк.
- <https://www.altschool.com/>

■ АКТИВНОСТИ У ПРИРОДИ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 (15+15) ■ ECTS: 4 ■ Полагање испита: практично и теоријски ■ Статус: изборни ■ проф. др Драган Мартиновић, асс. мр Драган Бранковић и проф. др Драгољуб Вишњић

НАПОМЕНА: Због специфичности предмета, вежбе се изводе кумулативно у трајању од 3 до 5 часова у току семестра, за време викенда, односно у виду мини логоровања за време летњег распуста, по окончању јунског испитног рока.

Циљ предмета: Настава предмета *Активности у природи* треба да студентима омогући стицање знања кроз теоретска предавања и практичне вежбе на терену. Циљ ће бити постигнут када спознају важност безбедног боравка у природи, препознају праве опасности и науче да исте превазиђу. Студенти треба да схвате праву вредност природе, значај њеног очувања у светлу савремених еколошких стремљења. На крају они треба да се упознају са реалним могућностима природе, да се у њој реализује део обимног програма наставе у природи из области физичког васпитања и рекреације, општих знања из живота и стварања навика за сталним посећивањем природе кроз рекреативне облике активности.

Садржај предмета: Програм предмета *Активности у природи* покрива више дисциплина и области: упознавање природе и њених законитости у изворном облику, обучавање вештина у сналажењу у природи, спознаји опасности, лепота и вредности природе у простору физичке културе, начине оптималног и безбедног боравка у природи, изучавање садржаја од значаја за правилно коришћење свих позитивних фактора у функцији здравља, едукације и рекреације. Предмет је уско повезан са Програмом наставе физичког васпитања ученика основних школа, програмима предшколских установа и неких савеза и асоцијација. Важно је напоменути да се велика већина програма реализује кроз практичне вежбе и провере стечених знања на самом терену у природи.

Литература:

- Вишњић, Д. и Мартиновић, Д. (2005). *Методика физичког васпитања*, Београд: БИГЗ PUBLISHING.

- Мартиновић, Д. и Бранковић, Д. (2012). *Основе физичког васпитања и спорта*, Београд: Драслар партнер.
- Милетић, К. В. (2011). *Излаз из отворених врата – активности у природи, филозофија модерног живота*. Београд: Самостално издање аутора.
- Савић, М. З. и Милетић, Ј. К. (2012). *Активности у природи*. Ниш: Факултет спорта и физичког васпитања Универзитета у Нишу.

■ РАД СА ДЕЧЈИМ ИНСТРУМЕНТИМА

■ Семестар: 7 ■ Фонд часова: 20 ■ ЕCTS: 2 ■ Полагање испита: практично уз могућност јавног наступа ■ Статус: изборни ■ доц. др Александра Милетић и др Александра Стошић
Напомена: Курс ће се реализовати у групи до 25 студената.

Циљ предмета:

Проширивање знања о дечјим инструментима и оспособљавање студената за практичну примену Орфовог инструментаријума. Извођење деоница на свим инструментима и стварање аранжмана. Музичкој проблематици прилази се са аспекта музичке писмености, па се развија способност разумевања музичке целине у њеној хоризонталној и вертикалној организацији.

Исходи:

Оспособљеност студената за сналажење у нотном запису – разумевање хоризонталне и вертикалне организације музичке целине. Познавање и практично сналажење на свим дечјим инструментима Орфовог инструментарија. Оспособљеност за самостално прављење једноставних аранжмана. Заједничко извођење научених нумера уз могућност јавног наступа и повезивања са садржајима осталих музичких изборних предмета.

Садржај:

Упознавање компоненти музичке целине – мелодијске, ритмичке и хармонске, у обиму и значењу које одговара третману музичке целине у оквиру извођења на дечјим инструментима Орфовог инструментарија. Упознавање карактеристика и могућности дечјих инструмената. Практично свирање свих инструмената и самостална израда аранжмана. Упознавање са основним законитостима вертикалне организације музичке целине, начинима формирања двогласа и вишегласа, као и начинима организације ритмичке пратње. Рад на интерпретацији научених аранжмана, могућност јавног извођења као и корелација са другим изборним предметима из области музике у сврху стварања музичког аранжмана ширег извођачког апарата.

Литература:

1. Деспић, Дејан (1979), *Двоглас*, Београд: Универзитет уметности, стр. 190-230
2. Деспић, Дејан (1981), *Вишегласни аранжмани*, Београд: Универзитет уметности, стр. 161-171.
3. Стојановић, Гордана (1996), *Настава музичке културе од 1. до 4. разреда основне школе*, Београд: ЗУНС, стр. 65-99.
4. Дела уметничке и популарне музике прилагођена за извођење на дечјим инструментима

■ САВРЕМЕНЕ ФОРМЕ ВИЗУЕЛНО-ГРАФИЧКЕ ПРЕЗЕНТАЦИЈЕ

■ Семестар: 7 ■ Фонд часова: 22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено и практично ■ Статус: изборни ■ мр Добривоје Крговић
Напомена: Курс ће се реализовати у групи до 25 студената.

Циљ предмета је стицање знања и креативног практичног искуства из области ликовно графичког обликовања и визуелне презентације изабраних садржаја. Студенти ће се упознати са елементима и обликовним захтевима појединих ликовно графичких форми, њиховом природом и функционално условљеном структуром ликовно-графичког склопа. Кроз поједине фазе рада студенти ће научити да праве одговарајући избор поступака и материјала као и правилну примену графичких знакова, симбола, текстова, слика и цртежа у чијој основи лежи добро обликована визуелна порука, а тиме и квалитетна визуелна комуникација.

Садржај предмета обухвата упознавање релевантних графичких форми савремене визуелне комуникације. Посебна пажња ће бити посвећена специфичним графичким артикулацијама које се појављују у функцији дидактичког материјала, и које квалитативно доприносе преношењу појединих

наставних садржаја (плакати, панои, наставни панои, наставни листови, дигиталне презентације итд.). Кроз практичне задатке и примере истражиће се улога адекватне визуелне структуре, односи слике и текста, критеријуми за избор фонта и изглед текста, правилан избор формата, креирање дигиталних презентација итд.

Литература:

- Фрухт, Мирослав; Милан Ракић и Ивица Ракић (2003). *Графички дизајн: креација за тржиште*. Београд: Завод за уџбенике и наставна средства.
- Браун, Френк Шуто (2008). *Слова и резови: расправа уз 200 илустрација*. Београд: Службени гласник.

■ СЦЕНСКА УМЕТНОСТ – МЕТОДИЧКИ АСПЕКТ

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 30 ■ ЕCTS: 3 ■ Статус: изборни ■ Јадранка Барзут, наставник

Циљ предмета: Упознавање студената са најзначајнијим темама и истраживањима сценске уметности, приступима и методама рада и развијање способности за креативно примењивање тих сазнања у пракси. Стицање способности за рад са децом на стварању сценског чина.

Садржај предмета: Елементи позоришне представе, функционална и естетска улога. Од драмског текста до позоришне представе: корак по корак. Појединачне вежбе и тимски рад. Простор и време у представи. Костими, сцена, музика и светлост као битни елементи позоришне представе. Стваралачко уграђивање појединачних елемената у целину позоришне представе.

Исход предмета: Јавна извођења позоришне представе.

Стандард рада: Предавања се реализују у групи до 20 студената (укупно, за оба смера).

Литература:

- **Брук 1996:** Питер Брук, *Празан простор*. Београд: Лапис.
- **Венстен 1983:** Андре Венстен, *Позоришна режија (њена естетска улога)*: Универзитет уметности у Београду.
- **Клајн 1979:** Хуго Клајн, *Основни проблеми режије*. Београд: Универзитет уметности у Београду.
- **Станиславски 1996:** К. С. Станиславски, *Систем*. Београд: Скрипта интернационал; Академија уметности.
- **Чехов 2005:** Михаил Чехов, *О техници глумца*. Београд: ННК Интернационал.

■ ХОР IV

■ Семестар: 7. ■ Фонд часова: 20-22 ■ ЕCTS: 3 ■ Полагање испита: усмено ■ Статус: изборни ■ Дејан Миливојевић

Циљ предмета: Учешћем у хору Учитељског факултета развијају се певачке способности студената, али и, пре свега, подстиче креативност у музичкој интерпретацији. У складу са својим гласовним предиспозицијама студенти стичу вештину вишегласног певања у ансамблу, а затим искуствено пролазе процес припремања (пробе) и финализацију (јавни наступ/концерт) извођења хорских дела. Пролазећи кроз процес извођења, проширују се знања у области хорске литературе, епохе и стила, те одговарајућег начина интерпретације.

Садржај предмета: Вишегласно певање у ансамблу, процес припреме и финализација (јавни наступ) извођења хорских дела. Упознавање са хорском литературом, епохама и стиливима, односно начинима интерпретације.

Обавезе студената су редовни долазак на вежбе/пробе и учешће у јавним наступима хора (пригодне свечаности, завршни концерт).

Програм Хора IV континуирано следи, наставља у допуњује програм Хора I, Хора II и Хора III.

Нотна литература:

Гаудеамус игитур. Боже правде. Химна св. Сави. Мокрањац С. Тебе појем. Симић, В.: Пошла мома на воду. Толингер, Р.: Одби се грана. Манојловић, К.: Успаванка. Бетовен, Л.В.: Жртвена песма.

Мокрањац С.: *II руковџт*. Аркаделт Ј.: *Аве Мариа*. Бајић И.: *Српкиња*. Моцарт В.А.: *Проба за концерт*. Handel, G.F.: *Canticorum iubilo*. Codaly, Z.: *Cohors Generosa*. O.di Lasso: *Ne proicias me*.